

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

3.1 ขอบเขตการศึกษา

งานศึกษาครั้งนี้มุ่งไปที่ 3 ประเด็นหลักคือ การถ่ายโอนอำนาจและหน้าที่ในการบริหารจัดการจากหน่วยบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคสู่องค์การบริหารส่วนตำบล ศักยภาพในการใช้อำนาจของนักการเมืองส่วนท้องถิ่น และช่องทางในการใช้อำนาจของประชาชนในท้องถิ่นที่บริหารโดยองค์การบริหารส่วนตำบลดังรายละเอียดต่อไปนี้

(1) ในประเด็นการถ่ายโอนอำนาจหน้าที่นั้นจะพิจารณาทั้งทางด้านการบริหารงาน เช่น การจัดทำแผน การจัดทำงบประมาณ ด้านการคลัง และด้านการบริหารบุคคล รวมถึงด้านการบริหารจัดการพื้นที่ เช่น ด้านสาธารณสุข ด้านสิ่งแวดล้อม ฯลฯ ว่าในแต่ละด้าน องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจจัดการมากน้อยเพียงใด หรือมีเพียงหน้าที่ในการปฏิบัติแต่ไม่มีอำนาจในการจัดการ

(2) ประเด็นความมีศักยภาพในการใช้อำนาจของนักการเมืองท้องถิ่นนั้น พิจารณาว่าอำนาจหน้าที่ที่ได้รับโอนมานั้นรวมทั้งอำนาจตาม พ.ร.บ.สภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 สมาชิกสภาตำบล และกรรมการบริหารส่วนตำบล ได้ปฏิบัติและเลือกปฏิบัติ เพื่อให้การบริหารจัดการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพอย่างไร

(3) ประเด็นช่องทางการมีส่วนร่วมของประชาชน พิจารณาจากช่องทางที่ระบุไว้ในระเบียบกฎหมายและปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น เช่น หนังสือร้องเรียน การอุทธรณ์ที่ดินเพื่อเป็นประโยชน์สาธารณะ การร่วมเสนอแผน การควบคุมการดำเนินงานตามโครงการ เป็นต้น .

โดยทั้งสามประเด็นนี้จะศึกษาจาก การดำเนินโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบลตั้งแต่ พ.ศ. 2538 ถึง พ.ศ. 2542 และเลือกพื้นที่ที่จะศึกษาที่ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองผึ้งและอบต.ในพื้นที่ใกล้เคียงเนื่องจากเป็น อบต.ที่ได้รับการยกฐานะขึ้นตั้งแต่วันที่ 2 มีนาคม พ.ศ.2538 ซึ่งจะมีข้อดีคือได้บริหารงานมาเป็นระยะเวลาหนึ่ง ทำให้พนักงาน คณะผู้บริหาร สมาชิกอบต. และประชาชนในพื้นที่มีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของอบต.พอสมควร

ข้อดีประการที่สองคือผู้วิจัยเป็นปลัดอบต. ซึ่งต้องเข้าร่วมในทุกกระบวนการการทำงาน

ของอบต. ทำให้การสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วมเป็นไปอย่างธรรมชาติ ผู้ถูกสังเกตจะไม่รู้สึกว่าคุณจับตามอง หรือรู้สึกว่าคุณอยู่ในกระบวนการการวิจัย รวมทั้งผู้วิจัยเองสามารถค้นคว้าเอกสารได้ทุกชนิดที่เกี่ยวข้องกับอบต.

3.2 ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ(Qualitative Research)ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการวิจัยเอกสาร การสัมภาษณ์ และการสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วมดังนี้

(1)การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) ซึ่งได้แก่ ระเบียบ คำสั่ง ข้อกฎหมาย แผนพัฒนาตำบล ข้อบังคับงบประมาณ หนังสือร้องเรียน บันทึกการประชุม เป็นต้น

(2)การสัมภาษณ์ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามกึ่งโครงสร้าง(Semi Structural Questionnaires) ที่มีการกำหนดหัวข้อคำถามล่วงหน้าอย่างกว้างๆ ในลักษณะคำถามปลายเปิด ซึ่งไม่จำกัดโครงสร้างตามแบบสอบถามมากนัก เพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์พูดคุยกับผู้วิจัยอย่างเป็นธรรมชาติมากที่สุด โดยสัมภาษณ์ผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับประเด็นที่จะศึกษา เช่น ปลัดอำเภอประจำตำบล พัฒนาการ ประธานสภา ประธานกรรมการบริหาร คณะกรรมการบริหาร สมาชิกสภา ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้ที่ได้รับความนับถือในตำบล

(3)การสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วม เนื่องจากผู้วิจัยดำรงตำแหน่งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล จึงมีส่วนร่วมในทุกกระบวนการของการปฏิบัติงาน ไม่ว่าจะเป็นการจัดทำแผน จัดทำข้อบังคับ การประชุมสมาชิกสภาอบต. การประชุมคณะกรรมการบริหารอบต. การดำเนินการตามโครงการต่างๆ และการแก้ไขปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้น ดังนั้นการสังเกตการณ์จะเป็นไปอย่างธรรมชาติ

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ส่วนที่เชื่อมโยงกันคือ ส่วนที่หนึ่งเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากเอกสาร ประกอบกับส่วนที่สองคือการสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วม และส่วนที่สามเป็นการสัมภาษณ์ โดยพิจารณาใน 3 ประเด็นคือ ความสัมพันธ์ระหว่างส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคกับส่วนท้องถิ่น ศักยภาพของส่วนท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังนั้นการเขียนรายงานวิทยานิพนธ์จึงเป็นการเขียนในลักษณะบรรยาย(Descriptive) ที่กระทำไปควบคู่กับการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปการวิจัย เป็นรายประเด็น

3.4 การนำเสนอข้อมูล

แบ่งออกเป็น 6 บท คือ

- บทที่ 1 บทนำ กล่าวถึงความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการศึกษา สมมุติฐานการวิจัย ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา
- บทที่ 2 แนวความคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กล่าวถึงกรอบแนวความคิดที่ใช้ในการวิเคราะห์ งานวิจัยหรือผลงานที่เกี่ยวข้อง
- บทที่ 3 วิธีการดำเนินงานวิจัยกล่าวถึงขอบเขตการศึกษา ระเบียบวิธีวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการนำเสนอข้อมูล
- บทที่ 4 ข้อมูลเบื้องต้นของพื้นที่ที่ทำการศึกษา บทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลตาม พระราชบัญญัติสภาพาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 ตามหนังสือสั่งการ ระเบียบ และตาม พ.ร.บ.อื่นที่มอบอำนาจให้
- บทที่ 5 ผลการศึกษาวิจัย กล่าวถึงผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการดำเนินงานวิจัยที่ได้จากเอกสาร การสังเกตการณ์และข้อมูลภาคสนาม รวมทั้งนำข้อมูลที่ได้มาทดสอบสมมุติฐานที่ตั้งไว้
- บทที่ 6 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ กล่าวถึงผลสรุปของการศึกษาวิจัยทั้งหมด ข้อเสนอแนะ และข้อจำกัดในการศึกษาวิจัย